

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **J.**, bývajúceho v M., zastúpeného J., advokátkou v P., proti žalovanému **J.**, bývajúcemu v D., zastúpenému J., advokátom v P., **o 600 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Piešťany pod sp. zn. 4 C 55/2011, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 24. novembra 2014 sp. zn. 23 Co 339/2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave z 24. novembra 2014 sp. zn. 23 Co 339/2013 a uznesenie Okresného súdu Piešťany z 2. januára 2015 č. k. 4 C 55/2011 – 116 **zrušuje** a vec vracia Krajskému súdu v Trnave na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Piešťany rozsudkom zo 14. júna 2013 č. k. 4 C 55/2011 – 74 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 600 € s 9% ročným úrokom z omeškania zo sumy 600 € od 1. júla 2011 do zaplatenie, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vyslovil, že o trovách konania rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozsudku (§ 151 ods. 3 O. s. p.). Vykonaným dokazovaním nemal preukázaný právny dôvod poskytnutia sumy 600 € žalobcom žalovanému. Uviedol, že žalobca nepreukázal uzavretie dohody o nájme predmetného bytu (č. 5 nachádzajúceho sa na 1. poschodí domu na D. v obci B.B. so žalovaným a suma 600 €, ktorú poskytol žalovanému, teda nebola zaplatením nájomného. Podľa tvrdenia žalovaného prevzal od žalobcu sumu 600 € na úhradu dlhu žalobcu voči jeho sestre. Existenciu takéhoto dlhu však nepreukázal a tým neexistoval ani právny dôvod prevzatia tejto sumy od žalobcu. Preto sa žalovaný na úkor žalobcu bezdôvodne obohatil o sumu 600 € a je povinný ju žalobcovi vydať (titulom bezdôvodného obohatenia podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka). O úrokoch z omeškania rozhodol podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z.

Krajský súd v Trnave na odvolanie žalovaného rozsudkom z 24. novembra 2014 sp. zn. 23 Co 339/2013 rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil (219 ods. 1

O. s. p.) a vyslovil, že o trovách konania rozhodne súd prvého stupňa (§ 224 ods. 4 O. s. p.). V celom rozsahu sa stotožnil aj s odôvodnením napadnutého rozsudku (§ 219 ods. 2 . s. p.) a na zdôraznenie správnosti rozhodnutia prvostupňového súdu poukázal na konkrétne skutočnosti vyplývajúce zo zisteného skutkového stavu a z právneho posúdenia danej veci ako bezdôvodného obohatenia získaného žalovaným na úkor žalobcu. Dokazovanie vykonané súdom prvého stupňa na preukázanie okolností užívania predmetného bytu sestrou žalobcu a platenia za jeho užívanie považoval za nadbytočné a irelevantné, pretože nesmerovalo k preukázaniu podstaty sporu. Vysporiadal sa aj s odvolacími námietkami, ktoré vyhodnotil za nedôvodné.

Okresný súd Piešťany uznesením z 2. januára 2015 č. k. 4 C 55/2011 – 116 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť k rukám právnej zástupkyne žalobcu náhradu trov konania vo výške 386, 52 € (pozostávajúcu z trov právneho zastúpenia v sume 350, 52 € a zo zaplateného súdneho poplatku v sume 36 €) do troch dní od právoplatnosti tohto uznesenia. Proti tomuto uzneseniu (ako zo spisu vyplýva) žalovaný nepodal odvolanie.

Proti rozsudku odvolacieho súdu vo veci samej ako aj proti súvisiacemu výroku o trovách konania podal dovolanie žalovaný. Navrhol ho zrušiť (spolu s rozhodnutiami prvostupňového súdu) a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Namietal, že postupom odvolacieho súdu, spočívajúcim v nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia a nevysporiadaním sa s uvedenými odvolacími dôvodmi, mu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.). Konkretizované závery odvolacieho súdu považoval z uvedených dôvodov za nesprávne a nevyplývajúce z vykonaného dokazovania. Podľa neho odvolací súd neposúdil vykonané dôkazy logicky a v ich vzájomnej súvislosti, najmä z vecného a časového hľadiska so zreteľom na skutkový dej. Tiež namietal nesprávne právne posúdenie veci .

Žalobca navrhol dovolanie ako neprípustné odmietnuť a priznať mu náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolacích (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O. s. p.) a dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu treba zrušiť.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Prípady prípustnosti dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu upravuje § 238 O. s. p.

Podľa § 238 ods. 5 prvá veta O. s. p. dovolanie ale nie je prípustné (aj) vo veciach , v ktorých bolo napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy a v obchodných veciach desaťnásobok minimálnej mzdy, pričom na príslušenstvo sa neprihliada.

Na určenie minimálnej mzdy je rozhodujúci deň podania návrhu na prvostupňovom súde (§ 238 ods. 5 tretia veta O. s. p.).

Žalovaný dovolaním napadol potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu v časti istiny 600 €.

Minimálna mzda ku dňu 11. júla 2011 t. j. ku dňu podania návrhu na súde prvého stupňa predstavovala sumu 317 € (NV č. 408/2010 Z. z.) x 3 = 951 € . Teda dovolaním žalovaného napadnutý potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu o peňažnom plnení 600 € neprevyšuje trojnásobok minimálnej mzdy. Preto jeho dovolanie nie je podľa § 238 ods. 5 O. s. p. prípustné.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O. s. p. ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O. s. p. (či už to účastník namieta alebo nie) sa Najvyšší súd Slovenskej republiky zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O. s. p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku či uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdov, spôsobilosti účastníka, zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, o nepodanie návrhu na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, o odňatie možnosti konať pred súdom a o rozhodovanie vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom) . Vady konania podľa ustanovenia § 237 písm. a/až e/ a g/ O. s. p. žalovaný nenamietal a ich existenciu po preskúmaní veci nezistil ani dovolací súd.

Žalovaný namietal, že mu postupom odvolacieho súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.).

Pod odňatím možnosti konať pred súdom teba rozumieť taký procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi konania znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu právnou úpravou za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Z obsahu spisu vyplýva, že proti rozsudku súdu prvého stupňa podal odvolanie žalovaný (čl. 83 spisu), ktoré bolo doručené žalobcovi - právnej zástupkyni (úprava súdu čl. 94 spisu). K odvolaniu sa žalobca písomne vyjadril podaním z 15. júla 2013 (čl. 96 spisu). Spis bol následne predložený krajskému súdu (predkladacia správa čl. 97 spisu), ktorý po oznámení v súlade s § 156 ods3 O. s. p. v spojení s § 214 ods. 2 O. s. p. (čl. 105 spisu) vo veci 24. novembra 2014 (čl. 106 spisu) rozhodol. Teda vyjadrenie žalobcu k odvolaniu nebolo doručené žalovanému. Opomenutím doručenia tohto vyjadrenia žalovanému došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces v súlade s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a tým k odňatiu mu možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. Najvyšší súd Slovenskej republiky pri tomto závere vychádzal z rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva z 13. januára 2015 vo veci Trančíková proti Slovenskej republike, v ktorom ESĽP dospel k záveru, že „opomenutie povinnosti doručiť rovnopis odporcovho písomného vyjadrenia sťažovateľke predstavovalo popretie jej práva na spravodlivé konanie“. Teda skutočnosť, že vyjadrenie k odvolaniu nebolo doručené žalovanému, bola dôvodom, prečo dovolací súd (v zmysle uvedeného rozsudku ESĽP) rozsudok krajského súdu zrušil.

Vo vzťahu k tvrdeniu o nesprávnom vyhodnotení vykonaného dokazovania totiž treba uviesť, že podľa § 132 O. s. p. dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci konania. Nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 O. s. p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne, no táto skutočnosť sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O. s. p. (nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je samostatným dovolacím dôvodom ani vtedy, keď je dovolanie procesne prípustné (pozri § 241 ods. 2 písm. a/ až c/ O. s. p.).

Pokiaľ žalovaný namietal nepreskúmateľnosť odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu aj z hľadiska vysporiadania sa s jeho odvolacími námietkami, táto námietka nie je dôvodná.

Podľa § 157 ods. 2 O. s. p. v odôvodnení súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z akých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre zákonného rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O. s. p.), pričom účastníkovi konania musí dať odpoveď na podstatné (zásadné) otázky a námietky spochybňujúce závery namietaného rozhodnutia v závažných a samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach. Citované zákonné ustanovenie sa totiž chápe aj z hľadiska práv účastníka na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorého súčasťou je aj právo na súdne konanie spĺňajúce garancie spravodlivosti, a toto ustanovenie treba vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), porovnaj napr. rozsudok vo veci Garcia Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999 , sťažnosť č. 30544/96, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1999-I tak, že rozhodnutie súdu musí viesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument , ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III, rozsudok Higginsova a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I). Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil, že „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 Listina základných práva slobôd (ďalej len „listina“) je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu“ a že „takéto odôvodnenie musí obsahovať

aj rozsudok opravného (odvolacieho) súdu (pozri uznesenie z 3. júla 2003 sp. zn. IV. ÚS 115/03).

Ustanovením § 219 ods. 2 O. s. p. je odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Možnosť vypracovania takéhoto odôvodnenia je podmienená tým, že odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožní s dôvodmi rozhodnutia súdu prvého stupňa a to po skutkovej, ako aj právnej stránke.

V prejednávanej veci sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa. Odvolací súd sa stotožnil aj s odôvodnením rozhodnutia prvostupňového súdu, ktoré pre zdôraznenie správnosti zopakoval a doplnil. Vysporiadal sa aj s odvolacími námietkami žalovaného, ktoré vyhodnotil za nedôvodné. Vzhľadom na to citoval znenie § 219 ods. 2 O. s. p.

Zo spisu pritom vyplýva, že prvostupňový súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol stanoviská procesných strán a ich argumentáciu, rozhodujúce skutočnosti, z ktorých vychádzal, citoval právne predpisy, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil jasný, jednoznačný a presvedčivý právny záver. Teda odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa zrozumiteľne a podrobne objasňujúce (§ 157 ods. 2 O. s. p.) skutkový a právny základ rozhodnutia, a tým aj odvolacieho súdu v uvedenom rozsahu, nie je nepreskúmateľné a plne rešpektuje základné právo účastníkov na spravodlivý súdny proces (pozri III. ÚS 115/2003).

Žalovaný namietal aj nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

Právnym posúdením veci je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O. s. p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). Aj za predpokladu, že by tvrdenia dovolateľa boli opodstatnené, (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľom vytýkané skutočnosti by mali za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladali by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O. s. p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd

(ne) použil správny právny predpis a či ho (ne) správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne) správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad v danej veci nešlo). Nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov nie je ani procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f / O. s. p. , lebo ani (prípadným) nesprávnym právnym posúdením veci súd účastníkom konania neznemožňuje realizáciu žiadneho jeho procesného oprávnenia (pozri napr. rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010). Preto dovolací súd (s ohľadom na zdôrazňovanú právnu úpravu dovolacieho konania) nemohol preskúmať rozhodnutia súdov nižších stupňov vo vzťahu Vzhľadom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 3 O. s. p.).

Vzhľadom však na konštatovanú vadu konania (v zmysle § 237 písm. f / O. s. p.) Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu , ako aj nadväzujúce rozhodnutie o trovách konania , zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 3 O. s. p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 15. apríla 2015

JUDr. Oľga Trnková, v.r.

predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Zuzana Pudmarčíková

